VOORSTEL AAN DE RAAD: Raadsvergadering d.d. 21 december 2021

NR.: RI-21-00718

Onderwerp: Instrumenten Omgevingswet.	Agendapunt	**11.**
	Raadsvoorstel-nummer	**2021-80**

Voorstel:

1. Bij wenselijke afwijking van het omgevingsplan in te zetten op gebruik buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
2. Bevoegdheid om omgevingsplan vast te stellen niet te delegeren aan college.
3. Gebruik te maken van adviesrecht bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit in de volgende situaties:
   - Binnengebied:
     - Ontwikkelingen die zorgen voor een toevoeging of onttrekking van meer dan 5 woningen.
     - Functiewijzigingen van meer dan 1.000 m2.
     - Grootschalige opwekking en opslag van duurzame energie.
   - Buitengebied
     - Functiewijzigingen buitengebied*
     - Uitbreiding en nieuwvestiging van agrarische bouwblokken*
     - Vestiging nieuwe niet agrarische bedrijven in buitengebied*
     - Woningbouw in buitengebied

     * m.u.v. situaties die passen binnen de wijzigingsbevoegdheden uit het bestemmingsplan buitengebied en richtinggevende uitspraken van de omgevingsvisie Buitengebied.
4. Participatie verplicht te stellen in situaties dat raad adviesrecht heeft.
5. Uitgebreide voorbereidingsprocedure te volgen in situaties dat raad adviesrecht heeft.

Burgemeester en wethouders van Nederweert,

De secretaris, De burgemeester,

drs. J.C.T. (Johan) Bakens B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak

Portefeuillehouder(s)	: Wethouder Stienen	Afdeling	: Dienstverlening
		Auteur	: M.H.M. Houtappels
Datum	: 5 november 2021		
Bijlage(n)	: 1		

Rapportage bij: Instrumenten Omgevingswet.
Raadsvoorstel nr: RI-21-00718
Raadsvergadering d.d. 21 december 2021

Voorstel
1. Bij wenselijke afwijking van het omgevingsplan in te zetten op gebruik buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
2. Bevoegdheid om omgevingsplan vast te stellen niet te delegeren aan college.
3. Gebruik te maken van adviesrecht bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit in de volgende situaties:
    - Binnengebied:
      - Ontwikkelingen die zorgen voor een toevoeging of onttrekking van meer dan 5 woningen.
      - Functiewijzigingen van meer dan 1.000 m2.
      - Grootschalige opwekking en opslag van duurzame energie.
    - Buitengebied
      - Functiewijzigingen buitengebied*
      - Uitbreiding en nieuwvestiging van agrarische bouwblokken*
      - Vestiging nieuwe niet agrarische bedrijven in buitengebied*
      - Woningbouw in buitengebied

      * m.u.v. situaties die passen binnen de wijzigingsbevoegdheden uit het bestemmingsplan buitengebied en richtinggevende uitspraken van de omgevingsvisie Buitengebied.
4. Participatie verplicht te stellen in situaties dat raad adviesrecht heeft.
5. Uitgebreide voorbereidingsprocedure te volgen in situaties dat raad adviesrecht heeft.

Inleiding
Op 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet brengt nieuw instrumentarium op het gebied van de ruimtelijke ordening met zich mee. Het nieuwe instrumentarium is toegelicht aan de klankbordgroep van de raad en in een bijeenkomst van het B&W+. De wet biedt de raad ruimte om de instrumenten op verschillende manieren in te zetten. Vóór het in werking treden van de wet moet de raad hier besluiten over nemen.
Voor het begrip is in de bijlage een schema opgenomen waarin de huidige instrumenten en de instrumenten onder de Omgevingswet zijn opgenomen.
Tijdens de presentaties aan de klankbordgroep van de raad is naar voren gekomen dat het bestuur over het algemeen tevreden is over de huidige werkwijze. De toepassing van de nieuwe wet zal in het begin niet eenvoudig zijn. Om hetgeen te behouden wat goed werkt is gezocht naar keuzes die aansluiten bij de huidige werkwijze. Mocht in de toekomst blijken dat een bijstelling van de keuzes wenslelijk is dan is dat altijd mogelijk. De keuzes zijn niet onomkeerbaar

Beoogd effect
Zorgen dat de gemeente wat betreft de keuze omtrent het instrumentarium klaar is bij het in werking treden van de Omgevingswet

Argumenten
1.1. Op deze manier wordt zo goed mogelijk aangesloten bij het doel van de wet om procedures sneller te laten verlopen.
Als het wenselijk is om medewerking te verlenen aan een initiatief dat niet past binnen het bestemmingsplan wordt onder de huidige wetgeving altijd gekozen voor het lichtste instrument. Bij wat grotere afwijkingen waar de keuze is tussen een buitenplanse afwijking of een bestemmingsplanherziening wordt meestal aangestuurd op een bestemmingsplanherziening. Dit omdat daarmee de bestemming ook echt veranderd wordt.

In de toekomst kan aan wat grotere afwijkingen medewerking worden verleend door het toepassen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna: buitenplanse OPA) of aanpassing van het Omgevingsplan (hierna: OP). Aansluitend bij de huidige werkwijze zou het voor de hand liggen om aan te sturen op een OP. Omdat er op dit moment geen ervaring is met de instrumenten en het aanpassen van het OP technisch en juridisch nog gecompliceerd is, is het voor initiatiefnemers klantvriendelijker om aan te sturen op een buitenplanse OPA.
In situaties waarin een buitenplanse OPA niet mogelijk is, zal gezocht worden naar maatwerk.

2.1. Deze situatie komt dermate weinig voor dat het delegeren van de bevoegdheid niet nodig is
Op dit moment is het niet mogelijk de bevoegdheid om een bestemmingsplan vast te stellen te delegeren aan het college.
De Omgevingswet biedt wel de mogelijkheid om de vaststelling van omgevingsplannen te delegeren aan het college. Als het advies onder punt 1 gevolgd wordt zullen er niet veel omgevingsplanplannen worden

vastgesteld. Deze zullen veelal groter van omvang zijn of echt bepalend voor het ruimtelijke beleid. Daarom ligt het voor de hand de bevoegdheid tot vaststelling bij de raad te laten liggen.

3.1. Op deze manier wordt aangesloten bij de huidige verdeling van bevoegdheden tussen college en raad.
Op dit moment is het college bij buitenplanse afwijkingen bevoegd zelfstandig te besluiten, tenzij er een verklaring van geen bedenkingen nodig is.
Onder de Omgevingswet is het college ook bevoegd zelfstandig te besluiten, tenzij het een situatie betreft waarvan de raad heeft aangegeven dat ze gebruik wil maken van haar adviesrecht. In de praktijk komt dit er op neer dat het college, indien de raad geen gebruik zou maken van haar adviesrecht, veel verdergaande bevoegdheden krijgt.

Om onder de Omgevingswet aan te sluiten bij de huidige verdeling in bevoegdheden zal de lijst van verklaring van geen bedenkingen moeten worden aangepast.

Wat betreft het buitengebied betekent dit dat de lijst wordt aangepast voor dit situaties waar de raad al beleid heeft vastgesteld in het bestemmingsplan buitengebied en omgevingsvisie. Daarom is de toevoeging opgenomen dat adviesrecht niet nodig is waar er wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan zijn opgenomen en in lijn gehandeld wordt met de richtinggevende uitspraken uit de omgevingsvisie.

Het binnengebied is niet vertegenwoordigd in de huidige lijst met verklaring van geen bedenkingen. In veel situaties waar nu met een bestemmingsplan wordt gewerkt, zal in de toekomst een buitenplanse OPA gebruikt worden. Bekeken is welke situaties een ruimtelijke impact hebben welke aansluit op situaties waar de raad in het verleden ook nadrukkelijk betrokkenheid heeft getoond. Het gaat dan over woningbouwplannen of woningonttrekkingen die het individuele perceel overstijgen en grotere functiewijzigingen. Actueel hierbij is ook de grootschalige opwekking en opslag van duurzame energie.

4.1. Participatie verplicht in situaties die een wezenlijke ruimtelijke impact hebben.
Op dit moment adviseren we initiatiefnemers in overleg te treden met de omgeving. Dit kan echter niet verplicht worden gesteld.
De Omgevingswet verplicht om voor gemeentelijk handelen een participatienota vast te stellen. Deze nota komt separaat naar uw raad. Voor derden kan participatie, m.u.v. bij door uw raad aangewezen buitenplanse OPA's, geen verplichting opgelegd worden. Het informeren van de omgeving is natuurlijk altijd goed. Daar waar er sprake is van een wezenlijke ruimtelijke impact is dit ook goed hier een meer dwingend karakter aan te verbinden. Om te bepalen wanneer er sprake is van een wezenlijke ruimtelijke impact kan worden aangesloten bij de situaties waarin adviesrecht van toepassing is.

5.1. Er is voldoende tijd voor afweging nodig in situaties die een wezenlijke ruimtelijke impact hebben
Onder de huidige wet zijn de procedures om af te wijken van het bestemmingsplan voorgeschreven.
Onder de Omgevingswet kan er bij buitenplanse OPA's gekozen worden voor een reguliere of uitgebreide procedure. De reguliere procedure betekent dat binnen 8 weken besloten moet worden of er vergunning wordt verleend. Dit is erg kort. Er zou voor gekozen worden altijd te werken met een uitgebreide procedure. Hiermee schieten we het doel van de Omgevingswet (sneller en eenvoudiger) voorbij. De 8 weken van de regulier procedure is echter te kort voor complexere zaken waarin de raad betrokken wordt. Aansluiten bij de situaties waar adviesrecht van toepassing is, is dan ook een praktische aanpak die zowel recht doet aan snelheid als zorgvuldigheid.

Kanttekeningen
4.1. Participatie kan worden verplicht. De vorm niet.
De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om participatie verplicht te stellen. De vorm waarin mag niet worden voorgeschreven. Om te zorgen dat initiatiefnemers zoveel mogelijk gestimuleerd worden en ook handvatten voor participatie krijgen is er een participatiehandreiking opgesteld. Deze handreiking wordt samen met de participatienota in dezelfde raadsvergadering als onderhavig voorstel aan u voorgelegd.

Uitvoering, communicatie en participatie
Het besluit wordt op de regulier wijze bekend gemaakt. Initiatiefnemers worden op de hoogte gesteld dat de Omgevingswet aanstaande is en dit van invloed kan zijn op het instrument waarmee medewerking kan worden verleend aan plannen.

Financiële gevolgen
N.v.t.

Bijlagen
- Schema met huidig en toekomstig instrumentarium

Concept raadsbesluit

De raad van de gemeente Nederweert

Overwegende dat: de Omgevingswet 1 juli 2022 in werking treedt

Gezien het voorstel nr. 2021-80 van het college van burgemeester en wethouders d.d. 5 november 2021

Gelet op het bepaalde in de Omgevingswet

Besluit

1. Bij wenselijke afwijking van het omgevingsplan in te zetten op gebruik buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
2. Bevoegdheid om omgevingsplan vast te stellen niet te delegeren aan college.
3. Gebruik te maken van adviesrecht bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit in de volgende situaties:
    - Binnengebied:
      - Ontwikkelingen die zorgen voor een toevoeging of onttrekking van meer dan 5 woningen.
      - Functiewijzigingen van meer dan 1.000 m2.
      - Grootschalige opwekking en opslag van duurzame energie.
    - Buitengebied
      - Functiewijzigingen buitengebied*
      - Uitbreiding en nieuwvestiging van agrarische bouwblokken*
      - Vestiging nieuwe niet agrarische bedrijven in buitengebied*
      - Woningbouw in buitengebied

      * m.u.v. situaties die passen binnen de wijzigingsbevoegdheden uit het bestemmingsplan buitengebied en richtinggevende uitspraken van de omgevingsvisie Buitengebied.
4. Participatie verplicht te stellen in situaties dat raad adviesrecht heeft.
5. Uitgebreide voorbereidingsprocedure te volgen in situaties dat raad adviesrecht heeft.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 21 december 2021,

De raadsgriffier, De voorzitter,

drs. E.G. (Esther) Schrier B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak